

Formell prövning av barnets bästa, bilaga 2 till Förstudien för tillfällig skolpaviljong

Bakgrund

Tyresö kommun växer och antalet elever i grundskolans verksamheter fortsätter att öka. Under kommande 10-års period väntas antalet elever i centrumområdet öka med drygt 400 enligt befolkningsprognosen från 2020. Att öka antalet skolplatser i Tyresö kommun är därmed helt nödvändig för att säkerställa både dagens platsbehov samt framtida behov med ändamålsmässiga och moderna lokaler i kommunens grundskolor. Utöver behovet att tillskapa nya permanenta platser till följd av befolkningsökningen, visar kommunens underhållsplaner att det befintliga skolfastighetsbeståndet har ett omfattande underhålls- och renoveringsbehov.

Med anledning av detta har förslag till en lösning utretts för att öka antalet grundskoleplatser i centrumområdet. Utredningen resulterade i en rapport som redovisar två lösningsförslag. Rapporten redovisar behov, möjligheter, utmaningar, konsekvenser samt för- och nackdelar med de två olika lösningsförslagen. För ytterligare information och bakgrund hänvisas till rapporten, se bifogat dokument Centrumutredning grundskolor.

Se även politiskt inriktningsbeslut som togs i kommunstyrelsen (KS), 2020-20-06 § xx., att fortsätta utreda och starta förstudier enligt förordade lösningsförslaget.

Centrumutredningen grundskolor fokuserade på möjligheterna att utöka och omdisponera kapaciteten vid befintliga skolfastigheter för att på så sätt nyttja redan ianspråktagen mark. För att möta framtidens ökade behov av nya grundskoleplatser i centrumområdet föreslås att två nya skolor med moderna och ändamålsenliga lokaler byggs. En skola där Njupkärrs skola ligger i dag och en skola där Stimmets skola ligger idag. Båda skolorna är byggda på stora fastigheter där det är möjligt att bygga större skolor samt genom effektivt markutnyttjande även frigöra ytor för andra verksamheter eller annan markanvändning. Båda skolorna är även slitna och lokalerna anses inte vara

ändamålsenliga för att passa nutidens och framtidens krav på bra och funktionella skolor.

Vilka förslag till lösningar finns i frågan?

Förstudien tillfällig skolbyggnad har utrett två olika alternativa placeringar av en temporär skolbyggnad och rekommenderar en placering. Platserna har studerats utifrån infrastruktur, byggnation, skyfall och andra pågående projekt i området, samt ur verksamhetens perspektiv.

I och med att den tillfälliga skolan ska fungera som tillfällig skolbyggnad för två olika skolor, Njupkärr mellan 2023 och 2025 och Stimmet mellan 2025 och 2027/2028, kommer den att generera nya skolvägar för barn från två olika håll. Läget som är bäst för båda har förespråkats, då det också är det alternativ som enligt analyserna har mindre risk för översvämning inom den här perioden samt det alternativ som är mest ekonomiskt.

Vilka problem och/eller intressekonflikter finns i ärendet?

Det pågår en stor utbyggnad av nya bostäder och infrastruktur i området, nära båda de föreslagna placeringarna. Det skapar bullerstörningar för skolan som måste hanteras oavsett placering. Den stora utbyggnaden av Wättingebacken innebär också att skolvägarna för barnen boende i Grangängsringen och Mellanbergsvägen måste planeras och säkras upp på ett tydligt sätt.

Den befintliga trafiksepareringen, där Wättingestråket och Örtstigen är bilfria gör att möjligheterna att ta sig till skolan på ett säkert sätt oavsett placering finns.

Vilka av barnets rättigheter berörs av det aktuella ärendet?

Artikel 2,3,6, 12 – Barnkonventionens grundprinciper, men även artikel 26, 28 och 31.

Art 2 – Icke diskriminering

Finns det risk att enskilda barn eller grupper av barn diskrimineras? Hur ser jämställdhetsperspektivet ut? Har barn med särskilda behov eller utsatthet beaktats? Blir sociala skillnader förstärkta eller reducerade?

Platsen för den temporära skolan är vald för att fungera så bra som möjligt för de båda verksamheterna som eventuellt ska evakueras, Stimmet skola norr om och Njupkärrs skola väster om Wättingestråket.

De tillfälliga lokalerna kommer att vara tillgänglighetsanpassade enligt gällande standarder för att inte diskriminera barn med en funktionsnedsättning. Angöring för taxitransporter går att lösa i närheten av båda placeringarna.

Med anledning av att alla barn är olika och att vissa barn har svårare för förändringar är det viktigt att de bjuds in i den fortsatta processen på sina olika villkor. Medel är avsatta i budgeten för att kunna skapa ett separat projekt med en egen projektledare för evakueringen av den befintliga verksamheten till den temporära byggnaden. Det är ett sätt att flytta in på en ny plats och skapa en så trygg miljö som möjligt på den nya platsen tillsammans med verksamheten. Särskild hänsyn bör tas till barn med särskilda behov, NPF eller andra aspekter som gör att den här förändringen kan bli svår. Det separata projektet, med en projektledare kommer att jobba nära verksamheten vid inflytten. När skolorna ska flytta tillbaka till sin nybyggda skola bör ungefär samma sak göras, men budget för det projektet tas i det nya skolprojektet.

Den föreslagna placeringen i Wättingestråket, kommer att förändra rörelsemönster och aktivera en plats som idag är outnyttjad. Det stärker integrationen i området och kan hjälpa till att aktivera stråket och skapa den mötesplats som det i framtiden är tänkt att bli. Skolan blir synlig i området och om det görs på rätt sätt kan det öppna upp och skapa nya synsätt kring den befintliga verksamheten. Skolbyggnadens placering närmare andra områden kan också göra att barn från olika delar av kommunen möts, vilket kan öka integrationen och reducera befintliga skillnader som finns.

Art 3 – Barnets bästa

Förstudien har beaktat barnens bästa genom de olika konsekvensanalyserna, men innehåller intressekonflikter mellan olika barns intressen och därmed deras bästa. Den placering som anses bäst för de två olika skolverksamheterna, placering B, är sämre för de ungdomar som spelar fotboll och är i behov av en 11-spelsplan år 2025. Om detta alternativ väljs kommer behovet av en 11-spelsplan i området till 2025 inte tillgodoses. En separat förstudie för att utreda fotbollsföreningars behov av bollplaner i kommunen behöver tas fram, där bokningar och alternativa ytor studeras. Ett möjligt alternativ är att den nya Njupkärrskolan byggs på ett sådant sätt är det är möjligt att även förlägga en 11-spelsplan där för att på så sätt skapa möjligheter för fotbollsspelande ungdomar i området. Det kommer att utredas vidare inom detaljplanen för Njupkärrs skola.

Ett 100-regn kommer att påverka vattenmängden som landar på båda placeringarna. Det går att planera för att skadorna på byggnader inte uppkommer vid ett sådant regn. Men högst troligt skulle ett sådant regn dock innebära att eleverna på den tillfälliga skolan inte kommer att kunna vistas på sin skolgård och därmed kan det innebära att skolan behöver hålla stängt om ett sådant regn skulle falla under de 5 år skolan står på platsen. Sannolikheten för att ett 100-årsregn infaller är svår att förutse. I det här läget kan vi endast se

till att skadorna minimeras om det infaller mellan 2023 till 2028. Risken för barnens bästa är att skolan tvingas hålla stängt vid ett så kraftigt regn.

I övrigt anses placeringen i Wättingestråket, Placering B, bäst för de ca 600 elever som berörs. Men placering A är bättre för de ungdomar från 14 års ålder som spelar fotboll på 11-spelsplaner, då det skulle innebära att 11-spelsplanen i Wättingestråket kan anläggas tidigare. En separat utredning bör tas fram för att säkerställa att behovet av fotbollsplaner kommunen på sikt genomförs.

Art 6 – Rätt till liv och utveckling

En temporär skolbyggnad kommer på många sätt att vara en bättre skolmiljö än de lokaler eleverna har idag. De är planerade för att vara ändamålsenliga som undervisningsmiljöer och vid avrop av paviljongproducent bör kravställningen gällande ljud, ljus och säkerhet göras tydlig. Brandsäkerheten likaså.

Riskanalyser för ev. 20-årsregn och 100-årsregn ska säkerställa säkerheten på platsen vid översvämning.

Den befintliga bollplanen vid placering B är idag uppsamlingsplats vid brand för gymnasiet. Om en tillfällig skolbyggnad placeras där behöver platsen för uppsamling flyttas.

Art 12 – Åsiktsfrihet, alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

På vilket sätt har barn och ungas åsikter beaktats och vilka konsekvenser kan det få om det inte görs? Tänk särskilt på rätten att få information, komma till tals och bli lyssnad till samt barnets rätt till inflytande och beslutskompetens utifrån ålder och mognad.

Berörda barn har inte fått ge sina åsikter gällande placering A eller B, då valet av placering är beroende av flera andra stora faktorer som inte går att påverka.

I kommande planering av evakueringen bör barn involveras, detta för att känna delaktighet i flytten och med det också öka tryggheten av att gå i skolan på en ny plats i en ny byggnad. Medel för att göra detta inom ett separat projekt är avsatta i investeringsbudgeten. Hur det skulle kunna gå till presenteras i förstudiens kapitel 2.2 *Se möjligheterna i tillfälligheterna.*

Verksamheten bör också få extra medel för att kunna täcka upp omkostnader såsom planering av flytt och involvering av elever.

Finns det lagar, föreskrifter eller forskning som kan kopplas till det aktuella ärendet?

- Miljöbalken

- Plan- och bygglagen (PBL) – Tillfälligt bygglov, Angöring för leveranser till kök. Bulleråtgärder skolans utemiljö
- Arbetsmiljölagen
- Produktsäkerhetslagen
- Lagen om skydd mot olyckor

Vilket eller vilka barn berörs?

Befintliga elever på Njupkärrs skola och eventuellt Stimmets skola, båda idag F-6 skolor, påverkas under den tid de är evakuerade till lokalerna och vid planering av flytten.

Befintlig verksamhet på Stimmets grundskola planeras inte att evakueras. Målsättningen för Stimmets nya skola är att den ska planeras på ett sådant sätt att grundskolan kan vara kvar i sina lokaler vid byggnationen.

Beslutet av placering av den tillfälliga skolan påverkar även de barn och ungdomar som är i behov av en 11-spelsplan i Wättingestråket från 2025, då den föreslagna placeringen skjuter fram anläggandet av en 11-spelsplan några år.

Hur påverkar beslutet barn och unga på kort och på lång sikt i förhållande till rättigheter och livsvillkor?

Beslutet att evakuera de två skolor som ska rivas och byggas upp på nytt påverkar de elever som går i skolorna under den tiden skolan är evakuerad, två år för respektive skola. Två år kan anses som en kort tid i det stora hela, men är en ganska lång tid av dessa elevers totala skolgång.

Att evakuera skolorna innebär att skolan kan planeras på bästa sätt i det långsiktiga perspektivet. Byggnationen kan ske effektivt utan att konkurrera om marken för skolans ändamål. Eleverna kommer efter två år att kunna flytta in i sin nya skola och har under tiden fått så bra förutsättningar det går för en bra undervisning. Eleverna är säkrare på en annan plats än den byggarbetsplats deras nuvarande skola kommer att vara. Njupkärrs skola är dessutom i så dåligt skick att de behöver nya lokaler så snart det går, oavsett planeringsprocessen för skolbyggnaden.

Tillfälliga skolpaviljonger är specifikt anpassade för undervisning, vilket kommer att skapa bra lärmiljöer under de år de är i bruk.

Vilka särskilda intressekonflikter kan finnas utifrån barnets bästa och vilka konsekvenser kan det få för barnets rättigheter om andra intressen får företräde?

Den stora intressekonflikten handlar om placering av en skolpaviljong med närhet till både Njupkärr och Stimmet, eller 11-spelsplan från 2025. Båda

placeringarna kommer att bli översvämmade vid ett 100-årsregn, vilket måste utredas vidare i projektering av grundläggning.

En bra skolmiljö i temporära paviljonger kommer dock att säkerställas oavsett placering, då paviljongerna är väl planerade och byggda för det ändamålet.

Om beslut fattas att placera skolpaviljongen på placering A för att kunna anlägga 11-spelsplan på placering B till 2025, är bedömningen att förutsättningar för Stimmet med närhet till sin skola blir sämre, samt att den längre vägen till gymnasiets matsal skapar komplikationer för verksamheten gällande tidsåtgång för lunch då det är en längre sträcka. Förstudien föreslår därmed att en separat matsal med serveringskök bör hyras in för att kompensera för den längre sträckan för alternativ A.

Barnens rätt till utbildning är säkerställd i båda fallen.

Vilka ekonomiska konsekvenser/effekter kan uppstå av att besluta i enlighet med barnets bästa, på kort och på lång sikt?

I det här fallet ger beslutet enligt barnets bästa bättre ekonomiska förutsättningar.